

Generell informasjon om tiltaket

Institusjon som nominerer:	Fagskolen i Hordaland
Kontaktperson for nominasjonen:	Torbjørn Tvedt
Navn på tiltaket:	Stordmodellen
Når ble tiltaket satt i gang:	2012
Kontaktperson for tiltaket:	Reidar Bøen

Kort om tiltaket:

Stordmodellen ble etablert i 2012 etter initiativ fra fire Sunnhordlandsbedrifter: Kværner, Apply Leirvik, Wärtsilä og Advantec, i tillegg til industrinettverket Atheno. Bakgrunnen var et ønske om å få etablert et skreddersydd utdanningsopplegg der fagarbeidere i lokale bedrifter, gjennom tilbud om spesialtilpasset teknisk utdanning, kan videreutvikles eller omskoleres til å bli det som industrien omtaler som «praktiske ingeniører».

Tiltaket er et fagskoletilbud for Sunnhordlandsregionen med studiested Leirvik på Stord. Studiet går over to år, og er et nettstøttes studium med intensivundervisning og samlinger hver tredje uke på Leirvik. Totalt er det seks samlinger per semester.

Det gis tilbud om tre utdanninger etter Stordmodellen: maskinteknikk, automatisering og elkraft.

Hvordan tiltaket oppfyller kriteriene for Utdanningskvalitetsprisen:

Tiltaket er drevet fram etter initiativ fra store hjørnesteinsbedrifter i Sunnhordland med behov for omstilling og er skreddersydd etter behov for oppdatert og etterspurt høyere yrkesfaglig utdanning. Gjennom dette tiltaket skal Fagskolen i Hordaland og næringslivet sammen kunne tilby utdanning som svarer til konjunktursvingninger i markedet. Tiltaket demonstrerer hvordan fagskolen raskt kan tilpasse seg nye/andre utdanningsbehov i næringslivet. Fagskolen og samarbeidsbedriftene har en løpende dialog for å sikre nettopp dette at utdanningene som tilbys er relevant for arbeidslivet. ««Stordmodellen» er unik i norsk sammenheng, og er eit utdanningsløp som er i ferd med å bli eit konkurransefortrinn for industrien i Sunnhordland, seier Steinar Røgenes, konserndirektør i Kværner, i ei pressemelding.» (Stord24, 19.april 2017)

Utdanningen skjer på bedriftenes premisser, og er finansiert og tilrettelagt slik at studentene kan kombinere jobb og studier. Dette gir et unikt utgangspunkt for pedagogiske synergieffekter, studentene vil alltid kunne relatere teori til relevant og umiddelbar praksis. Studiet er et komprimert nettbasert studium som til vanlig blir gitt over en periode på tre år, med samlingsuker hver sjette uke. Etter Stordmodellen går studiet over to år, med intensiv undervisning som gis i samlingsuker. I tillegg får studentene oppfølging gjennom nettundervisning mellom samlingsukene. Det er samlingsuke hver tredje uke, tilsammen seks uker per semester.

Hovedprosjektene som studentene i Stordmodellen skal levere er alltid prosjekter som utarbeides i samarbeid med arbeidsgiver. På denne måten vil studentenes læringsutbytte optimaliseres, og kompetansen som erverves gjennom hovedprosjektet vil alltid være relevant i forhold til studentens yrkesutførelse.

Eksempel på dette kan leses her:

<https://www.hordaland.no/nb-NO/skole/fagskolene-i-hordaland/artikkelarkiv/avslutta-fagskule-med-suverent-hovudprosjekt/>

Utdanningen er i regi av Fagskolen i Hordaland. Industribedriftene i Sunnhordland har brukt oljenedturen aktivt til å utvikle kompetansen sin, blant annet gjennom Stordmodellen. Fagskolen har i tillegg lagt til rette for en overgangsordning som gjør at studentene etter ferdig fagskole kan fullføre et bachelorstudium på to år ved Høgskulen på Vestlandet. Dette er en utdanningsmodell som forsyner regionen med praktiske ingeniører.

«Etableringen av «Stordmodellen» var ei langsiktig satsing. At industrien i Sunnhordland, saman med næringsaktørar, utdanningsinstitusjonar og det offentlege i fellesskap etablerte dette skreddarsyde utdanningstilbodet er unikt i norsk samanheng, seier Røgenes.» (Stord 24, 19. april 2017)

Tidligere Stord-ordfører, Liv Kari Eskeland, er svært fornøyd med effekten av Stordmodellen for Stord-samfunnet:

«Stordmodellen har vore enormt viktig for at Stord-samfunnet og næringslivet her har fått behalde og vidareutvikle viktig fagkompetanse. Særlig har dette vist seg å vere viktig i ein marknad som er lett påverka av konjunktursvingingar. Stordmodellen har vore med å forhindre ein kompetanseflukt frå Vestlandet til andre delar av Noreg. Bedriftene har gjennom Stordmodellen og samarbeidet med Fagskolen i Hordaland fått høve til å utdanne dei beste fagfolka i tråd med sine eigne kompetansebehov.»

Daglig leder for Samarbeidsrådet i Sunnhordland, Gro Jensen Gjerde, sier dette om Stordmodellen: « Bedriftene initierte Stord-modellen fordi dei såg at nye tider og nye produksjonsmetodar stilte andre krav til kompetanse. Til tross for relativt tøffe tider prioriterte bedriftene å halda fram med ordninga. Dei tilsette har synt stor vilje og gjennomføringsevne i eit svært krevjande utdanningsløp. Samarbeidet mellom Fagskolen i Hordaland og bedriftene, Stordmodellen, er i så måte eit vinn-vinn samarbeid. Dei tilsette kan kombinere jobb og utdanning på ein god måte, og bedriftene får høve utdanne eigne fagfolk og gje dei nettopp den kompetansen som er påkrevd i ein tøff marknad.»

Fagskolen har sendt ut evalueringsskjema til aktuelle samarbeidsbedrifter, og den foreløpige tilbakemeldingen er svært positiv. Evalueringsskjema er vedlagt (vedlegg 1).

I april 2017 arrangerte Kværner et samarbeidsmøte der statssekretær Bjørn Haugstad i Kunnskapsdepartementet var til stede. Statssekretæren var svært fornøyd med resultatene man kan vise til.

I sitt foredrag gikk han gjennom hvordan Kunnskapsdepartementet og han så på teknisk utdanning frå yrkesopplæring, via fagskoleutdanning til ingeniørutdanning. Etter gjennomgangen av fremtidens yrkesopplæring, teknisk fagskole og ingeniørhøgskole spurte Haugstad retorisk hvordan Stordmodellen passer inn her. Svaret var at den kunne stå modell for hvordan de ønsket at utdanningene skulle utvikles. Departementet er opptatt av at denne type utdanning skal utvikles i et samspill mellom industri og skoleverk – både med hensyn til gjennomføring og innhold. Dette har skjedd på Stord.

Haugstad var også opptatt av at utdanningssystemet skal henge sammen, og den måten skolene her hadde samordnet overgangen fra fagskoleutdanning til ingeniørutdanning var noe han hadde merket seg som veldig positivt.

Se intervju med statssekretæren her:

<https://www.hvl.no/aktuelt/heiar-pa-stord-modellen/>

Statssekretærens foredrag ligger vedlagt søknaden (vedlegg 2).

Hordaland fagskolestyre fremmet i 2013 en sak der man ønsket å se på eksisterende fagskolestruktur. Man ønsket å styrke fagskolen ved å samle fagskoletilbudene for å kunne gi et mer faglig robust tilbud, samtidig som det blir mulig å gi desentraliserte tilbud der behovene skulle dukke opp. Man mente at en sentralisert modell ville gi mulighet for en mer fleksibel fagskoleutdanning, og på den måten oppfylle fagskolelovens krav. Stordmodellen ble trukket frem som et godt eksempel på nettopp dette, og dannet på den måte grunnlaget for Hordaland fylkeskommune sin nye skolebruksplan for fagskoler. Saken ligger vedlagt søknaden (vedlegg 3).

Fylkestinget fattet følgende vedtak i saken:

«VEDTAK (13.03.2013)

Fylkestinget vedtek ei administrativ samanslåing av fagskolane i Hordaland, til ein administrasjon for helsefagskolen og ein felles administrasjon for dei tekniske og maritime fagskolane. Fagskoletilboda vil framleis vere desentraliserte.

Vert finansieringsordninga på helsefag endra, vil fylkestinget vurdere å leggje alle fagskolane under ein administrasjon.»

Der er flere næringslivsaktører som har lagt merke til Stordmodellen, og som har vist interesse for å utvikle en slik modell i sine regioner. Blant annet har næringslivsklyngen Gode Sirklar vest i Hordaland tatt initiativet til «Framtidas kunnskapsklynge i Nye Øygarden kommune», der ambisjonen er å etablere et kunnskaps-klynge innen aktuelle næringer. I dette arbeidet er Hordaland

fylkeskommune og Fagskolen i Hordaland invitert inn i et langsiktig og profesjonelt samarbeid med aktører i privat og offentlig sektor, forskningspartnere, andre utdanningsinstitusjoner og Sund, Fjell og Øygarden kommuner. Fagskolen i Hordaland er invitert til samarbeidsmøte i november 2017 for å diskutere nettopp dette. Prosjektskisse er vedlagt (vedlegg 4).

Vedlegg:

Vedlegg 1: Evalueringsskjema

Vedlegg 2: Foredrag statssekretær KD

Vedlegg 3: Sak FT skolebruksplan 2013

Vedlegg 4: Presentasjon Gode sirkler